

Proloog

Sintels op droog gras

De zon krom naar het hoogste punt en wierp de langgerekte schaduwen van Galad en zijn drie gewapende begeleiders voor hen uit. Ze draafden over een weg die dwars door het bos liep, dichtbegroeid met eiken en lederbladbomen, dennen en bittergom, de meeste rood gekleurd door lente-uitlopers. Hij probeerde zijn gedachten leeg en kalm te houden, maar hij werd steeds afgeleid door kleine dingetjes. Het was stil; alleen het geluid van hun paardenhoeven was te horen. Er zongen geen vogels op de takken en er klonken geen eekhoorn geluiden. Het was te rustig voor de tijd van het jaar, alsof het bos zijn adem inhield. Dit was ooit een belangrijke handelsroute geweest, lang voordat Amadicia en Tarabon ontstonden, en af en toe werd de harde ondergrond van gelige klei onderbroken door stukjes oude bestrating. Het enige teken van mensen dat ze zagen, was een enkele boerenkar ver voor hen, getrokken door een zwoegende os. De handel had zich ver naar het noorden verplaatst, er waren steeds minder boerderijen en dorpjes in de regio, en de fabelachtige verloren mijnen van Aelgar bleven verloren in de bergketens die slechts een paar span naar het zuiden begonnen. In die richting pakten zich wolken samen die tegen de middag regen beloofden als ze zo langzaam vooruitgang bleven boeken. Een roodvleugelhavik vloog heen en weer langs de bomen, op jacht langs de buitenranden van het woud. Net als hijzelf op jacht was. Maar in het hart, niet langs de buitenranden. Het landhuis dat de Seanchanen aan Emon Valda hadden gegeven

kwam in zicht en hij hield zijn rijdier in, wensend dat hij een helmgesp had, zodat hij kon doen alsof hij die moest aantrekken. In plaats daarvan maakte hij zijn zwaardriem opnieuw vast en deed alsof die hem had dwarsgezet. Het had geen zin gehad om een wapenrusting te dragen. Als het vanochtend zo ging als hij hoopte, zou hij toch de borstplaat en maliën hebben moeten afdoen. En als het verkeer ging, zou een wapenrusting hem weinig meer bescherming hebben geboden dan zijn witte mantel.

Het landhuis was een voormalig buitenverblijf van de koning van Amadicia, een enorm gebouw met een blauw dak dat werd ondersteund door roodgeverfde balkons. Het was in feite een houten paleis met houten spitsen aan de hoeken, op een stenen fundering die leek op een lage, steile heuvel. De bijgebouwen, stallen en schuren, de huisjes van arbeiders en werkplaatsen van handwerkslieden, waren allemaal gebouwd op de grote open plek rond het hoofdgebouw. Dankzij het rood met blauwe verfwerk waren ze bijna even fraai om te zien als het hoofdgebouw. Er liep een handjevol mannen en vrouwen tussendoor, op deze afstand nog kleine figuurtjes, en er speelden kinderen onder het toezien van hun ouders. Het was een toonbeeld van een normale wereld waarin niets normaal was. Zijn begeleiders zaten te paard met hun gepoetste helmen en borstplaten en keken hem uitdrukkeloos aan. Hun paarden stampten ongeduldig; ze waren nog lang niet moe van het korte ritje vanaf het kamp.

‘Ik begrijp het als je je bedacht hebt, Damodred,’ zei Trom na een tijdje. ‘Het is een harde beschuldiging, bitter als gal, maar...’

‘Ik heb me niet bedacht,’ onderbrak Galad hem. Zijn bedoelingen waren sinds gisteren niet veranderd. Hij was echter wel dankbaar. Trom had hem de gelegenheid geboden die hij nodig had. Ze waren gewoon naast hem verschenen toen hij vanmorgen vertrok, en waren zonder een woord te zeggen meegereden. Het had ook niet het juiste tijdstip geleken voor woorden. ‘Maar jullie drie dan? Jullie nemen een risico als jullie met me meegaan. Een risico dat jullie niet hoeven te nemen. Hoe de dag ook gaat, het kan tegen jullie werken. Dit zijn mijn zaken, en ik geef jullie toestemming om je met je eigen zaken bezig te houden.’ Hij had het minder stijfjes willen zeggen, maar kon vanochtend de juiste woorden niet vinden of zijn stembanden ontspannen.

De stevige man schudde zijn hoofd. ‘De wet is de wet. En ik kan maar net zo goed gebruikmaken van mijn nieuwe rang.’ De drie gouden, stervormige kapiteinsknopen waren onder de zonnekrans op de

borst van zijn witte mantel aangebracht. Er waren meer dan slechts een paar mannen overleden bij Jeramel, onder wie drie kapiteinheren. Ze hadden toen tegen de Seanchanen gevochten en waren niet hun bondgenoten geweest.

‘Ik heb duistere dingen gedaan in dienst van het Licht,’ zei Byar met zijn magere gezicht grimmig, en zijn diepliggende ogen glinsterden alsof hij zich persoonlijk beledigd voelde. ‘Duister als een maanloze middernacht, en waarschijnlijk zal ik dat nog wel vaker doen, maar sommige dingen zijn te duister om toe te staan.’ Hij keek alsof hij wilde spugen.

‘Dat klopt,’ mompelde de jonge Dain Bornhald, en wreef met een gehandschoende hand over zijn mond. Galad beschouwde hem altijd als een jongeman, hoewel Bornhald maar een paar jaar jonger was dan hij. Dains ogen waren bloeddoorlopen; hij had gisteravond weer aan de brandewijn gezeten. ‘Als je iets verkeerd hebt gedaan, zelfs in dienst van het Licht, dan moet je doen wat juist is om het in evenwicht te brengen.’ Byar gromde zuur. Dat was waarschijnlijk niet wat hij bedoeld had.

‘Goed dan,’ zei Galad, ‘maar ik neem het niemand kwalijk als hij zich terug wil trekken. Wat ik hier moet doen, is alleen mijn zaak.’ Maar toch, toen hij zijn vosruin aanspoorde tot een draf, was hij blij dat ze achter hem aan galoppeerden en vervolgens naast hem kwamen rijden, met hun witte mantels wapperend achter hen aan. Hij zou natuurlijk ook alleen zijn gegaan, maar misschien zou hun aanwezigheid ervoor zorgen dat hij niet meteen in hechtenis werd genomen en opgehangen. Niet dat hij verwachtte dit te zullen overleven. Wat gebeuren moest, moest gebeuren, wat de prijs ook was.

De paardenhoeven kletterden luid op de stenen helling naar het landhuis, zodat iedereen op het grote binnenplein zich omdraaide en naar hen keek toen ze binnenreden. Er waren vijftig Kinderen in glanzende wapenrusting en kegelvormige helmen, de meeste te paard, terwijl ineengedoken Amadiciaanse verzorgers in donkere mantels de rijdieren van de andere vasthielden. De binnenbalkons waren verlaten, op enkele bedienden na die naar hen keken terwijl ze deden alsof ze aan het vegen waren. Zes Ondervragers, grote mannen met de rode herdersstaf rechtopstaand achter de zonnekrans op hun mantels, stonden dicht om Rhadam Asunawa heen als een lijfwacht, uit de buurt bij de anderen.

De Hand van het Licht stond altijd een stukje uit de buurt, een keuze die de goedkeuring had van de andere Kinderen. De grijsharige Asunawa met zijn gekwelde gezicht, naast wie Byar er mollig uitzag,

was het enige Kind zonder wapenrusting. Zijn sneeuwkleurige mantel was enkel voorzien van de scharlakenrode staf, wat nog een andere manier was om zich te onderscheiden. Galad keek slechts in het voorbijgaan naar wie er allemaal aanwezig waren, en had alleen oog voor één man op het plein. Asunawa was er misschien op de een of andere manier bij betrokken – dat bleef hem onduidelijk – maar alleen de kapiteinheer-gebieder kon de Groot-Inquisiteur rekenschap laten afleggen.

Emon Valda was geen grote man, maar aan zijn donkere, harde gezicht te zien verwachtte hij niet anders dan dat hij gehoorzaamd werd. Dat was wel het minste wat hij verwachtte. Hij stond wijdbeens, met zijn hoofd geheven, en straalde overwicht uit. Hij droeg de wit met gouden tabberd van kapiteinheer-gebieder over zijn vergulde borsten rugplaten, een zijden tabberd die rijker was geborduurd dan enig mantel die Pedron Nial ooit had gedragen. Zijn witte mantel, met de zonnekrans in gouddraad op beide zijden van de borst aangebracht, was ook van zijde, evenals zijn met goud geborduurde witte overjas. De helm onder zijn arm was verguld en op de voorhoofdplaat voorzien van de zonnekrans. Een zware gouden ring aan zijn linkerhand, over zijn stalen handschoen, droeg een grote gele saffier die was geslepen in de vorm van een zon. Nog een teken van de gunst van de Seanchanen.

Valda fronste lichtjes zijn wenkbrauwen terwijl Galad en zijn begeleiders afstegen en hem met hun armen over hun borst een saluut brachten. Van alle kanten kwamen verzorgers aanrennen om hun leidsels over te nemen.

‘Waarom ben je niet onderweg naar Nassad, Trom?’ Er klonk afkeuring in Valda’s stem. ‘De andere kapiteinheren zijn nu vast al halverwege.’

Hij kwam zelf altijd te laat wanneer hij een ontmoeting had met de Seanchanen, misschien om te laten merken dat de Kinderen nog een greintje onafhankelijkheid bezaten. Het was een verrassing om te zien dat hij al klaarstond om te vertrekken; dit moest wel een heel belangrijke ontmoeting zijn. Desondanks zorgde hij er wel altijd voor dat de andere hooggeplaatste officieren op tijd kwamen, zelfs al moesten ze daarvoor voor zonsopgang vertrekken. Blijkbaar was het beter om hun nieuwe meesters niet te zeer uit te dagen. De Seanchanen vertrouwden de Kinderen niet.

Trom liet niets blijken van onzekerheid, wat had gekund bij een man die zijn huidige rang nauwelijks een maand had. ‘Een dringende zaak, mijn kapiteinheer-gebieder,’ zei hij glad. Hij maakte een zeer cor-

recte buiging, geen haar dieper of minder diep dan de voorschriften vereisten. ‘Een Kind onder mijn bevel beschuldigt een van de andere Kinderen ervan dat hij een vrouwelijk familielid van hem heeft misbruikt. Hij eist het recht op van een Geding onder het Licht, dat volgens de wet door u moet worden goedgekeurd of geweigerd.’

‘Een vreemd verzoek, mijn zoon,’ zei Asunawa voordat Valda kon spreken, terwijl hij vragend zijn hoofd schuin hield boven zijn ineengeslagen handen. Zelfs de stem van de Groot-Inquisiteur klonk droevig, alsof hij zich gekwetst voelde door Troms onwetendheid. Zijn ogen leken op donkere, hete kooltjes in een kolenbrander. ‘Het is meestal de beschuldigde die verzoekt om het oordeel aan de zwaarden over te laten, en ik geloof dat zo iets meestal gebeurt als hij weet dat het bewijs hem zal veroordelen. Hoe dan ook, een Geding onder het Licht is al bijna vierhonderd jaar niet meer gehouden. Geef me de naam van de beschuldigde, dan zal ik de zaak in stilte afhandelen.’ Zijn stem klonk kil als een zonloze grot in de winter, hoewel zijn ogen fonkelden.

‘We zijn onder vreemdelingen, en we kunnen hun niet laten weten dat een van de Kinderen tot zo iets in staat is.’

‘Het verzoek was aan mij gericht, Asunawa,’ snauwde Valda. In zijn blik lag bijna onverholen haat. Misschien ergerde hij zich enkel omdat de andere man hem had onderbroken. Hij gooide een kant van zijn mantel over zijn schouder en onthulde een zwaard met een geringde schacht, legde zijn hand op het lange gevest en richtte zich op. Valda hield van grootse gebaren en verhief zijn stem, zodat zelfs de mensen binnen hem waarschijnlijk konden horen. Als hij sprak, leek het meer op declameren.

‘Ik vind dat veel van onze oude gebruiken moeten worden hersteld, en dat de wet nog steeds van kracht is. Hij zal altijd van kracht blijven, zoals ooit geschreven. Het Licht biedt gerechtigheid omdat het Licht gerechtigheid is. Laat je man weten dat hij zijn uitdaging mag overbrengen, Trom, en dat hij degene die hij beschuldigt met het zwaard tegemoet mag treden. Als die ander weigert, verklaar ik dat hij daarmee schuld bekent en dat hij ter plekke zal worden opgehangen. Zijn bezittingen en rangen vallen dan toe aan zijn aanklager, zoals de wet zegt. Ik heb gesproken.’ Hij wierp bij dat laatste nog een boze blik op de Groot-Inquisiteur. Misschien haatte hij hem inderdaad.

Trom boog eenmaal formeel. ‘U hebt hem zelf al op de hoogte gesteld, mijn kapiteinheer-gebieder. Damodred?’

Galad had het koud. Het was niet de kou van angst, maar van leeg-

te. Toen Dain hem in een dronken bui vertelde over de geruchten die hem ter ore waren gekomen, en Byar met tegenzin bevestigde dat het meer waren dan enkel geruchten, was Galad vervuld geweest van woede, een beenderverzegend vuur waar hij bijna gek van werd. Hij was er zeker van geweest dat zijn hoofd zou ontploffen, als zijn hart dat niet eerst deed. Nu voelde hij zich als ijs, ontdaan van elke emotie. Hij boog ook formeel. Veel van wat hij moest zeggen stond vast in de wet, maar hij koos zijn andere woorden zorgvuldig, om zijn gekoesterde herinnering zo veel mogelijk de schande te besparen.

‘Emon Valda, Kind van het Licht, ik roep u op tot een Geding onder het Licht voor wederrechtelijke aanranding van en moord op Morgase Trakand, koningin van Andor.’ Niemand had kunnen bevestigen of de vrouw die hij als zijn moeder beschouwde dood was, maar het moest wel zo zijn. Twaalf mannen waren er zeker van dat ze was verdwenen uit de Burcht van het Licht voordat die in handen viel van de Seanchanen, en velen verklaarden dat ze niet vrij was geweest om uit eigen wil te vertrekken.

Valda leek niet te schrikken van de beschuldiging. Misschien was zijn glimlach bedoeld om aan te geven dat het hem speet dat Galad een dergelijke dwaze bewering uitte, maar er was ook iets van minachting in te zien. Hij deed zijn mond open, maar weer was Asunawa hem voor.

‘Dit is belachelijk,’ zei Asunawa, en klonk eerder bedroefd dan boos. ‘Neem die stommeling in hechtenis. Hij maakt vast deel uit van een plan van de Duistervrienden om de naam van de Kinderen te besmeuren. En daar zullen we dan wel achter komen.’ Hij wenkte, en twee grote Ondervragers zetten een stap in Galads richting, een van hen met een wrede grijns en de ander met een nietszeggende uitdrukking op zijn gezicht, als een arbeider aan het werk. Het was echter maar één stap. Overal rond het binnenplein klonk een zacht, schurend geluid terwijl de Kinderen hun zwaarden lossen in de schede legden. Minstens twaalf mannen trokken hun zwaard helemaal en lieten het naast zich hangen. De Amadiciaanse verzorgers doken ineen en probeerden zich onzichtbaar te maken. Als ze hadden gedurfd, zouden ze ervandoor zijn gegaan. Asunawa staarde om zich heen terwijl zijn dikke wenkbrauwen ongelovig omhoogkropen, en hij greep zijn mantel in zijn vuisten vast. Vreemd genoeg leek zelfs Valda geschrokken te zijn. Hij had toch zeker niet verwacht dat de Kinderen nu iemand in hechtenis zouden nemen, niet na wat hij zojuist had verklaard? Als dat wel zo was, herstelde hij zich snel.

‘Je ziet het, Asunawa,’ zei hij bijna vrolijk. ‘De Kinderen volgen mijn bevelen op, en de wet, niet de grillen van een Ondervrager.’ Hij hield zijn helm opzij, met de bedoeling dat iemand hem zou aanpakken. ‘Ik ontken je bespottelijke beschuldiging, jonge Galad, en kaats je smerige leugen naar je terug. Want het is een leugen. Of je bent op zijn minst in een kwaadaardig gerucht getrapt van de Duistervrienden of anderen die de Kinderen kwaad toewensen. Hoe dan ook, je hebt me op een zeer lage manier besmeurd, dus aanvaard ik je uitdaging tot een Geding onder het Licht. En ik zal je daarbij doden.’ Dat paste nauwelijks in het ritueel, maar hij had de beschuldiging ontkend en de uitdaging aangenomen; het was genoeg.

Valda beseftte dat hij zijn helm nog steeds in zijn uitgestoken hand hield en keek fronsend naar een van de Kinderen, een slanke Saldeaan die Kashgar heette, totdat de man naar voren stapte en de helm aanpakte.

Kashgar was slechts een seriant, bijna jongensachtig ondanks een grote haakneus en een dikke snor die leek op een stel omgekeerde hoorns, maar hij bewoog zich met duidelijke tegenzin. Valda’s stem klonk dieper en zuur toen hij zijn zwaardriem afdeed en die ook naar de man uitstak.

‘Pas er goed op, Kashgar. Het is een Reigerzwaard.’ Hij maakte zijn zijden mantel los en liet hem op de plaveistenen vallen, gevolgd door zijn tabberd, en bracht zijn handen naar de gespen van zijn wapenrusting. Hij leek niet te willen zien dat anderen hem liever niet hielpen.

Zijn gezicht stond vrij kalm, maar zijn boze ogen beloofden vergelding, en niet alleen aan Galad. ‘Je zuster wil Aes Sedai worden, heb ik begrepen, Damodred. Misschien begrijp ik wel waar dat vandaan komt. Ooit zou ik jouw dood hebben betreurd, maar niet vandaag. Misschien stuur ik je hoofd wel naar de Witte Toren, zodat de heksen kunnen zien waar hun plannen toe leiden.’

Dains gezicht stond bezorgd toen hij Galads mantel en zwaardriem aanpakte, en hij schuifelde alsof hij niet zeker wist of hij hier wel goed aan deed. Nou, hij had zijn kans gehad, en het was nu te laat om nog van gedachten te veranderen. Byar legde een gehandschoende hand op Galads schouder en boog zich naar hem toe.

‘Hij haalt graag uit naar je armen en benen,’ zei hij zachtjes, terwijl hij over zijn schouder naar Valda keek. Te zien aan de manier waarop de man terugkeek, was er wrijving tussen hen. Al was het boze gezicht dat Valda nu trok niet veel anders dan zijn normale gezichtsuitdrukking. ‘Hij laat zijn tegenstander graag bloeden totdat

die geen stap meer kan verzetten of zijn zwaard niet meer kan heffen, en dan slaat hij toe. Hij is ook sneller dan een adder, maar hij zal het vaakst naar je linkerkant uithalen en dat ook van jou verwachten.’

Galad knikte. Veel rechtshandige mannen vonden het gemakkelijker om links toe te slaan, maar het leek een vreemde zwakte in een zwaardmeester. Gareth Brin en Henre Haslin hadden hem laten oefenen met beide handen beurtelings het hoogst op het gevest, zodat hij daar zelf geen last van had. Vreemd was ook dat Valda vaak probeerde een gevecht te rekken. Galad had geleerd de zaak altijd zo snel en netjes mogelijk af te handelen.

‘Mijn dank,’ zei hij, en de man met de ingevallen wangen grimaste stug. Byar was verre van innemend, en zelf leek hij niemand te mogen behalve de jonge Bornhald. Van de drie die met hem mee waren gegaan, was Galad het meest verrast geweest over Byar, maar hij was er, en dat sierde hem.

Valda stond midden op het plein in zijn met goud bewerkte overjas en zijn vuisten op zijn heupen, en draaide langzaam rond. ‘Iedereen achteruit naar de muren,’ beval hij luid. Er klepperden hoefijzers over de plaveistenen toen de Kinderen en de verzorgers hem gehoorzaamden. Asunawa en zijn Ondervragers grepen de leidsels van hun rijdieren, en het gezicht van de Groot-Inquisiteur stond kil en woedend. ‘Houd het midden vrij. De jonge Damodred en ik zullen hier tegenover elkaar...’

‘Vergeef me, mijn kapiteinheer-gebieder,’ zei Trom met een lichte buiging, ‘maar aangezien u deelneemt aan het Geding, kunt u geen arbiter zijn. Op de Groot-Inquisiteur na, die volgens de wet niet mag deelnemen, heb ik hier na u de hoogste rang, dus met uw welnemen...?’

Valda keek hem kwaad aan en beende toen naar Kashgar, waar hij met zijn armen over zijn borst gevouwen ging staan. Hij tikte opzichtig met zijn voet op de stenen, vol ongeduld.

Galad zuchtte. Als het hem vandaag tegenzat, en dat leek bijna zeker, zou zijn vriend de machtigste man van de Kinderen als vijand hebben. Dat zou waarschijnlijk ooit toch wel zijn gebeurd, maar nu zeker.

‘Hou hen in de gaten,’ zei hij tegen Bornhald, knikkend naar de Ondervragers op hun paarden in de buurt van de poort. Asunawa’s ondergeschikten omringden hem nog steeds als lijfwachten, elk van hen met een hand op zijn zwaardgevest.

‘Waarom? Zelfs Asunawa kan zich er nu niet in mengen. Dat zou tegen de wet zijn.’

Galad moest moeite doen om niet weer te zuchten. De jonge Dain was al veel langer een Kind dan hij, en zijn vader had zijn hele leven gediend, maar de man leek minder van de Kinderen te weten dan hij zelf had geleerd. Voor Ondervragers gold wat zij zeiden als de wet. ‘Hou ze maar gewoon in de gaten.’

Trom stond midden op het plein met zijn ontblote zwaard boven zijn hoofd geheven, de kling parallel aan de grond. In tegenstelling tot Valda sprak hij de woorden precies zoals ze waren geschreven. ‘We zijn hier onder het Licht bijeengekomen om getuige te zijn van een Geding onder het Licht, een heilig recht van elk Kind van het Licht. Het Licht schijnt op de waarheid, en hier zal het Licht op de gerechtigheid schijnen. Laat niemand spreken, behalve zij die daartoe wettelijk het recht hebben, en laat iedereen die probeert zich hierin te mengen zonder dralen worden neergeslagen. Hier zal gerechtigheid worden gevonden onder het Licht, door een man die zijn leven waagt onder het Licht, door de kracht van zijn arm en de wil van het Licht. De strijders zullen elkaar ongewapend tegemoet treden op de plaats waar ik nu sta,’ vervolgde hij terwijl hij zijn zwaard omlaag bracht, ‘en onder vier ogen spreken, alleen voor hun oren bedoeld. Moge het Licht hen helpen de woorden te vinden om hier een einde aan te maken voordat er bloed wordt vergoten, want als ze dat niet doen, moet een van de Kinderen vandaag sterven en zal zijn naam worden geschrapt uit onze boekrollen en zal er gruwel worden uitgesproken over zijn herinnering. Onder het Licht, zo zal het zijn.’

Terwijl Trom naar de zijkant van het plein beende, liep Valda naar het midden in de loophouding die Kat steekt het plein over heette, een arrogant loopje. Hij wist dat er geen woorden waren waarmee bloedvergieten kon worden voorkomen. Voor hem was het gevecht al begonnen. Galad liep gewoon naar hem toe. Hij was bijna een kop groter dan Valda, maar de andere man gedroeg zich alsof hij de grootste was en zeker van de overwinning.

Zijn glimlach was er nu een van onverholen minachting. ‘Niks te zeggen, jongen? Geen wonder, aangezien je kop er over niet al te lange tijd wordt afgeslagen door een zwaardmeester. Ik wil dat je één ding heel goed weet voor ik je dood. Die meid was springlevend toen ik haar de laatste keer zag, en als ze nu dood is, dan vind ik dat spijtig.’ Zijn glimlach werd breder, zowel van humor als verachting. ‘Ze was het beste ritje dat ik ooit heb gehad, en ik hoop dat ik haar nog eens kan berijden.’

Er maakte zich een withete woede van Galad meester, maar het luk-

te hem zich van Valda af te wenden en weg te lopen. Hij voedde een denkbeeldige vlam met zijn woede, zoals zijn twee leermeesters hem hadden geleerd. Iemand die vocht in woede, stierf in woede. Tegen de tijd dat hij bij de jonge Dain Bornhald was aangekomen, had hij iets bereikt wat Garet en Henre eenheid noemden. Hij dreef rond in een leegte, trok zijn zwaard uit de schede die Bornhald voor hem ophield, en de licht gekromde kling werd een deel van hem.

‘Wat zei hij?’ vroeg Dain. ‘Je trok even een heel bloeddorstig gezicht.’ Byar greep Dains arm. ‘Leid hem niet af,’ mompelde hij.

Galad was niet afgeleid. Hij hoorde elke kraak van zadelleer, elke galmende klap van een hoef op de plaveistenen. Hij hoorde tien voet verderop vliegen zoemen alsof ze bij zijn oor zaten. Hij kon hun vleugels bijna zien bewegen. Hij was een met de vliegen, met het plein, met de twee mannen. Ze waren allemaal een deel van hem, en hij kon niet door zichzelf worden afgeleid.

Valda wachtte tot hij zich omdraaide voordat hij zijn eigen wapen pakte aan de overkant van het plein. Hij maakte een flitsende beweging, waarbij het zwaard bijna onzichtbaar snel draaide in zijn linkerhand, naar zijn rechterhand sprong en daarbij nog een razendsnelle draai in de lucht maakte. Toen hield hij het recht over-eind voor zich in beide handen en liep vooruit, weer in Kat steekt het plein over.

Galad hief zijn eigen zwaard en liep naar hem toe, waarbij hij zonder nadenken een loophouding aannam die misschien werd beïnvloed door de toestand van zijn gedachten. Dit loopje werd Leegte genoemd, en alleen een geoefend oog zou zien dat hij niet gewoon liep. Alleen een geoefend oog zou zien dat hij met elke hartslag volkomen in evenwicht was. Valda had zijn Reigerzwaard niet verkregen als gunst. Vijf zwaardmeesters hadden zijn vaardigheden beoordeeld, en hem unaniem de titel gegeven. De stemming moest altijd unaniem zijn. De enige andere manier om een Reigerzwaard te verkrijgen, was door de eigenaar ervan in een eerlijk gevecht te verslaan, één op één. Valda was toen jonger geweest dan Galad nu was. Het maakte niet uit. Hij richtte zich niet op Valda's dood. Hij richtte zich op niets. Maar hij wilde Valda dood hebben wanneer hij het zwaard weer moest wegsteken, en hij was bereid dat Reigerzwaard in zijn vlees op te vangen om dat doel te bereiken. Hij aanvaardde dat het mogelijk zover zou komen.

Valda verspilde geen tijd aan omtrekkende bewegingen. Zodra hij binnen bereik was, kwam bliksemsnel Laaghangende appel plukken op Galads hals af, alsof de man echt van plan was om meteen zijn

hoofd af te hakken. Er waren verschillende reacties mogelijk, allemaal tot instinct verworden door harde oefening, maar Byars waarschuwingen dreven door zijn hoofd, en ook het feit dat Valda hem juist hiervoor had gewaarschuwd. Hem twee keer had gewaarschuwd. Zonder er bewust over na te denken, koos hij een andere manier, en stapte opzij en naar voren op het ogenblik dat Laaghangende appel plukken veranderde in Streling van de luipaard. Valda's ogen werden groot van verbazing toen hij Galads linkerzij miste, en nog groter toen Galad met Scheiden van zijde een snee over zijn rechteronderarm maakte. Maar hij ging onmiddellijk verder met Opvliegende duif, zo snel dat Galad achteruit moest dansen voordat zijn zwaard te diep kon komen, en hij nauwelijks de aanval af kon slaan met Alkion vliegt om de vijver.

Ze dansten de vormen heen en weer en gleden in alle richtingen over de stenen. Hagedis tussen de doornen werd gepareerd met Bliksems van de drietand. Blad in de wind sloeg Paling onder de leliebladeren af, en Twee springende hazen schakelde Honingvogel kust de honingroos uit.

Het ging soepel heen en weer als een demonstratie van de zwaardvormen. Galad probeerde aanval na aanval, maar Valda was zo snel als een adder. Dans van de woudfazant leverde Galad een ondiepe wond op zijn linkerschouder op, en Roodhavik grijpt een duif maakte nog een diepere in zijn linkerarm. Rivier van licht had hem zijn hele arm kunnen kosten als hij de uithaal niet had afgeslagen met een wanhopig snelle Regen in harde wind. Het ging heen en weer, hun zwaarden flitsten aanhoudend, de lucht was vervuld van het gekletter van staal op staal.

Hij wist niet hoe lang ze vochten. Er wás geen tijd, alleen het ogenblik. Het leek alsof hij en Valda zich onder water bewogen, hun bewegingen vertraagd door de kracht van de zee. Er verscheen zweet op Valda's gezicht, maar hij lachte zelfverzekerd en leek geen last te hebben van de snee op zijn onderarm, nog steeds zijn enige verwonding. Galad voelde het zweet ook over zijn eigen gezicht druipen en in zijn ogen prikken. En het bloed dat over zijn arm liep. Die verwondingen zouden hem uiteindelijk traag maken, of misschien was dat al gebeurd. Hij had er echter ook twee in zijn linkerzij, en die waren ernstiger. Zijn voet was nat van het bloed en hij hinkte nu al een beetje, wat alleen maar erger zou worden. Als hij Valda wilde doden, moest hij opschieten.

Hij haalde met opzet een paar keer diep adem door zijn mond. Laat Valda maar denken dat hij moe werd. Zijn zwaard schoot uit in

Draad door de naald, gericht op Valda's linkerschouder, maar niet zo snel als had gekund. De andere man pareerde eenvoudig met Opvliegende zwaluw en ging onmiddellijk door met Opspringende leeuw. Dat veroorzaakte een derde wond in Galads dij; hij durfde niet sneller te verdedigen dan aan te vallen.

Weer startte hij Draad door de naald richting Valda's schouder, en nog eens, en nog eens, en bleef diep ademen door zijn mond. Alleen het geluk voorkwam dat hij bij die slagenwisselingen nog meer verwondingen opliep. Of misschien scheen het Licht inderdaad op dit gevecht.

Valda's glimlach werd breder; de man dacht dat Galad de grens van zijn kracht had bereikt, dat hij lichamelijk en geestelijk uitgeput was. Terwijl Galad voor de vijfde keer, te langzaam, begon met Draad door de naald, begon het zwaard van de andere man bijna onverschillig aan Opvliegende zwaluw. Galad raapte alle snelheid samen die hem nog restte en wijzigde zijn slag, en raakte Valda net onder zijn ribben met Gerst oogsten.

Even leek het alsof de man niet in de gaten had dat hij gewond was. Hij zette een stap vooruit en begon aan een beweging die mogelijk was bedoeld als Vallende stenen. Toen werden zijn ogen groot en hij wankelde. Zijn zwaard viel uit zijn hand en kletterde op de plaveistenen terwijl hij op zijn knieën zonk. Zijn handen gingen naar de gapende wond in zijn maag alsof hij zijn ingewanden binnen wilde houden. Zijn mond viel open, zijn glazige ogen waren op Galads gezicht gericht. Wat hij ook van plan was te zeggen, er kwam enkel bloed uit zijn mond. Hij viel voorover en lag stil.

Galad draaide snel met zijn kling om het bloed van de punt van zijn zwaard te schudden, en boog zich toen langzaam voorover om het schoon te vegen aan de witte overjas van Valda. De pijn die hij had genegeerd liet zich nu gelden. Zijn linkerschouder en -arm brandden; zijn dij leek in brand te staan. Het kostte hem moeite om weer recht op te gaan staan. Misschien was hij uitgeputter dan hij had gedacht. Hoe lang hadden ze gevochten? Hij dacht dat hij tevreden zou zijn als hij zijn moeder had gewroken, maar hij voelde zich alleen maar leeg.

Valda's dood was niet genoeg. Niets zou ooit genoeg zijn, behalve een levende Morgase Trakand.

Plotseling werd hij zich bewust van een ritmisch geklap en keek hij op. Alle Kinderen stonden goedkeurend op hun gepantserde schouder te slaan. Allemaal. Behalve Asunawa en de Ondervragers. Zij waren nergens meer te zien.

Byar haastte zich naar hem toe met een leren buidel en duwde voorzichtig de scheuren in Galads mouw open. ‘Die moeten gehecht worden,’ mompelde hij, ‘maar dat kan wachten.’ Hij knielde naast Galad, pakte een rol verband uit zijn buidel en draaide dat om de wonden in Galads dij. ‘Deze moeten ook gehecht worden, maar hiermee bloed je niet dood voordat dat geregeld is.’ Er kwamen anderen om hem heen staan, die hem gelukwensden, de mannen te voet vooraan, degenen die nog op hun paard zaten achteraan. Niemand keurde het lijk een blik waardig, behalve Kashgar, die Valda’s zwaard schoonveegde aan zijn al bebloede overjas voordat hij het wegstak. ‘Waar is Asunawa gebleven?’ vroeg Galad.

‘Hij vertrok zodra je Valda zijn dodelijke wond had toegebracht,’ antwoordde Dain onbehaaglijk. ‘Hij zal wel naar het kamp gaan om Ondervragers op te halen.’

‘Hij ging de andere kant op, richting de grens,’ zei iemand anders. Nassad lag net over de grens.

‘De kapiteinheren,’ zei Galad, en Trom knikte.

‘Geen van de Kinderen zou je door de Ondervragers laten arresteren voor wat hier is gebeurd, Damodred. Behalve als het een bevel van hun kapitein was. Sommigen van hen zouden dat bevel inderdaad geven, denk ik.’ Er klonk boos gemompel, mannen die zeiden dat ze zoiets niet zouden toestaan, maar Trom stak zijn handen op en maande hen tot stilte. ‘Jullie weten dat het waar is,’ zei hij luid. ‘Iets anders zou muijerij zijn.’ Het werd volledig stil. Er was nog nooit muijerij geweest onder de Kinderen. Mogelijk was niets er ooit zo dicht bij in de buurt gekomen als hun eigen eerdere vertoning. ‘Ik zal je vrijstelling van de Kinderen op schrift zetten, Galad. Er kan nog steeds iemand bevelen dat je in hechtenis moet worden genomen, maar dan zullen ze je eerst moeten vinden, en je hebt een goede voorsprong. Het zal een halve dag duren voordat Asunawa de andere kapiteinheren inhaalt, en hij kan nooit voor zonsondergang terug zijn.’ Galad schudde boos zijn hoofd. Trom had gelijk, maar het was verkeerd. Er was te veel verkeerd. ‘Schrijf je ook vrijstellingen voor deze mannen hier? Je weet dat Asunawa een manier zal vinden om hen ook te beschuldigen. Schrijf je ook vrijstellingen voor de Kinderen die de Seanchanen niet willen helpen ons land in te nemen uit naam van een man die al meer dan duizend jaar dood is?’ Verschillende Taraboners keken elkaar aan en knikten, en anderen deden hetzelfde, lang niet allemaal Amadicianen. ‘En de mannen die de Burcht van het Licht hebben verdedigd? Worden zij door een vrijstelling van hun ketenen bevrijd, en houden de Seanchanen dan op hen als bees-

ten te laten werken?’ Er klonk meer nijdig gegrom; die gevangenen waren een gevoelig punt bij alle Kinderen.

Trom vouwde zijn armen voor zijn borst en keek hem aan alsof hij hem nog nooit eerder had gezien. ‘Wat zou jij dan doen?’

‘Laat de Kinderen op zoek gaan naar iemand, wie dan ook, die tegen de Seanchanen vecht en zich bij hem aansluiten. Zorg ervoor dat de Kinderen van het Licht in de Laatste Slag rijden, in plaats van de Seanchanen te helpen de Aiel op te jagen en ons land in te pikken,’ zei Galad.

‘Wie dan ook?’ vroeg een Cairhienin genaamd Doirellin met zijn hoge stem. Niemand maakte ooit grappen over Doirellins stem. Hoewel hij klein van stuk was, was hij bijna even breed als hij lang was, en hij had nauwelijks een grammetje vet. Hij kon tussen al zijn vingers walnoten stoppen en die dan kraken door een vuist te maken. ‘Dus ook Aes Sedai.’

‘Als je bij Tarmon Gai’don wilt zijn, dan zul je naast de Aes Sedai moeten vechten,’ zei Galad zachtjes. De jonge Bornhald grimaste afkerig, en hij was niet de enige. Byar kwam bijna overeind voordat hij weer verderging met het verbinden van Galads wonden. Maar niemand sprak hem tegen. Doirellin knikte langzaam, alsof hij er nog nooit eerder over had nagedacht.

‘Ik heb niet meer op met die heksen dan enige andere man,’ zei Byar uiteindelijk, zonder zijn blik van zijn taken af te wenden. Er kwam al tijdens het omzwachtelen bloed door het verband heen. ‘Maar de Voorschriften zeggen dat als je tegen de raaf wilt vechten, je een verbond moet sluiten met de slang tot de strijd voorbij is.’ De mannen knikten. De raaf stond voor de Schaduw, maar iedereen wist dat het ook het keizerlijke zegel van Seanchan was.

‘Ik vecht wel naast de heksen,’ zei een lange Taraboner, ‘of zelfs naast die Asha’man over wie we steeds horen, als zij tegen de Seanchanen strijden. Of bij de Laatste Slag. En ik vecht met elke man die zegt dat ik het verkeerd heb.’ Hij keek alsof hij zijn woorden meteen in daden wilde omzetten.

‘Het lijkt erop dat de zaken zich ontwikkelen zoals u wenst, mijn kapiteinheer-gebieder,’ zei Trom, en hij maakte een veel diepere buiging dan hij voor Valda had gedaan. ‘Tot op zekere hoogte, tenminste. Wie kan zeggen wat het volgende uur zal brengen, laat staan de dag van morgen?’

Galad verbaasde zichzelf door te lachen. Sinds gisteren was hij ervan overtuigd geweest dat hij nooit meer zou lachen. ‘Dat is een slechte grap, Trom.’

‘Zo staat het in de wet. En Valda heeft zijn verklaring gedaan. Bovendien had jij de moed om te zeggen wat velen hebben gedacht maar niet uitspraken, ook ikzelf. Jouw plan is beter voor de Kinderen dan enig ander plan dat ik heb gehoord sinds Pedron Nial stierf.’

‘Toch is het een slechte grap.’ Wat de wet ook zei, dat deel was altijd genegeerd sinds het einde van de Oorlog van de Honderd Jaren. ‘We zullen zien wat de Kinderen zeggen,’ antwoordde Trom met een brede grijns, ‘als je ze vraagt ons te volgen naar Tarmon Gai’don om naast de heksen te vechten.’

De mannen begonnen zich weer op de schouders te slaan, nog harder dan na zijn overwinning. Eerst waren het er maar een paar, toen gingen er steeds meer meedoen, totdat iedereen, ook Trom, zijn goedkeuring liet blijken. Iedereen, behalve Kashgar. De Saldeaan maakte een diepe buiging en stak het Reigerzwaard met beide handen uit. ‘Dit is nu van u, mijn kapiteinheer-gebieder.’

Galad zuchtte. Hij hoopte dat deze onzin zou ophouden voordat ze bij het kamp kwamen. Ook zonder dat zwaard, en waar het voor stond, was het al dom genoeg om daar terug te keren. Hij zou zonder waarschijnlijk ook wel in de boeien of misschien dood worden geslagen. Maar hij moest gaan. Dat was het enige juiste.

Het daglicht nam toe op deze koele lenteochtend, hoewel de zon nog niet eens boven de horizon uit piepte. Rodel Ituralde richtte zijn goudomrande kijkglas op het dorp onder aan de heuvel waarop hij op zijn witte ruïn zat, diep in het hart van Tarabon. Hij haatte het om te wachten tot hij voldoende licht had om goed te kunnen zien. Hij liet het uiteinde van de lange buis op zijn duim steunen en zorgde met zijn andere hand voor schaduw, zodat het licht niet op de lens zou weerkaatsen. Op dit tijdstip waren schildwachten niet erg waakzaam, opgelucht dat de duisternis waarin een vijand naderbij kon sluipen, begon te verdwijnen. Sinds hij vanaf de Vlakte van Almoth was gekomen, had hij echter gehoord over invallen van de Aiel in Tarabon. Als hij nu schildwacht was en wist dat er Aiel in de buurt konden zijn, dan zou hij een paar extra ogen op zijn rug laten groeien. Vreemd dat het landschap niet gonsde als een omver geschopte mierenhoop vanwege die Aiel. Vreemd, en misschien onheilspellend. Er waren meer dan genoeg gewapende mannen aanwezig, Seanchanen en Taraboners die een eed aan hen hadden gezworen, en hordes Seanchanen die boerderijen en zelfs dorpen bouwden, maar het was bijna te makkelijk geweest om zo ver te komen. Vandaag hield het op gemakkelijk te zijn.

Tussen de bomen achter hem stonden de paarden ongeduldig te stampen. De honderd Domani die hij bij zich had waren stil, al kraakte er af en toe een zadel als er iemand verschoof, maar hij voelde hun spanning.

Hij wenste dat hij er twee keer zoveel had. Vijf keer zoveel. Aanvankelijk had het een gebaar van vertrouwen geleken dat hij zelf met een troepenmacht zou uitrijden die vooral uit Taraboners bestond. Hij was er niet langer zeker van dat dat een goede beslissing was geweest. Maar het was te laat voor spijt.

Halverwege tussen Elmora en de Amadiciaanse grens lag Serana, in een vlakke, grazige vallei tussen beboste heuvels, met in elke richting behalve deze minstens een span tot aan de bomen. Tussen hem en het dorp lag een klein meertje met riet langs de oevers waar twee brede stromen in uitkwamen. Het was geen plek waar iemand je bij daglicht kon verrassen. Serana was behoorlijk groot geweest voordat de Seanchanen kwamen, een rustplaats voor handelskaravanen richting het oosten, met meer dan een dozijn herbergen en bijna evenveel straten. De dorpelingen hielden zich al bezig met hun dagelijkse werkzaamheden. Er liepen vrouwen met manden op hun hoofden door de straten, andere staken vuren aan onder wasketels achter hun huizen, mannen liepen naar hun werkplaatsen en bleven af en toe staan om een paar woorden met een ander te wisselen. Een normale ochtend, met kinderen die al liepen te rennen en te spelen, hoepelend en met bonenzakken gooiend tussen de menigte. Het gekletter van een smidse steeg op, gedempt door de afstand. De rook van ontbijtvuren steeg op uit schoorstenen.

Voor zover hij kon zien had niemand in Serana oog voor de drie paar schildwachten met felgekleurde strepen over hun borstplaten die ongeveer een kwart span verderop heen en weer liepen met hun paarden. Het meer, dat een stuk breder was dan het dorp, schermde de vierde kant effectief af. Het leek erop dat men de schildwachten aanvaardde als een dagelijks verschijnsel, en dat gold ook voor het Seanchaanse kamp waardoor Serana meer dan twee keer zo groot was geworden als voorheen.

Ituralde schudde lichtjes zijn hoofd. Hij zou het kamp zelf nooit zo dicht bij het dorp hebben gezet. De daken van Serana waren allemaal bedekt met pannen, rood of groen of blauw, maar de gebouwen zelf waren van hout. Een brand in het dorp zou zich maar al te gemakkelijk naar het kamp verspreiden, waar meer canvas opslagtenten ter grootte van huizen stonden dan tenten waarin mannen sliepen. Het grootste deel van het terrein stond vol met stapels vaten en

kratten en kisten. Het zou bijna onmogelijk zijn om vingervlugge dorpelingen te weren. Elk dorp had wel een paar kraaien die alles pikten waar ze bij konden, en zelfs eerlijker lieden zouden zich kunnen laten verleiden. De plek lag dicht bij het meer, wat handig was bij het waterhalen. Bovendien hoefden de soldaten die vrij waren niet al te ver te lopen om bier en wijn in het dorp te vinden. Toch wees deze keuze van locatie voor Ituralde op een bevelvoerder met een lakse discipline.

Lakse discipline of niet, er was ook activiteit in het kamp. Vergeleken met de uren die soldaten maakten, leken de werktijden van boeren mee te vallen. Mannen controleerden de paarden langs de lange piketlijnen, vaandel dragers inspecteerden soldaten die in het gelid stonden, honderden arbeiders waren bezig met het laden en lossen van wagens, en verzorgers spanden paarden voor karren. Elke dag kwamen er vanuit het oosten en het westen karavanen over de weg naar het kamp en vertrokken er weer andere. Hij bewonderde de efficiëntie van de Seanchanen, die regelden dat hun soldaten kregen wat ze nodig hadden, waar en wanneer ze het nodig hadden. Draakgezworenen hier in Tarabon, meestal mannen met zure gezichten die vonden dat hun droom om zeep was geholpen door de Seanchanen, waren bereid geweest hem te vertellen wat ze wisten, al wilden ze niet met hem mee. Dat kamp bevatte alles, van laarzen tot zwaarden, van pijlen tot hoefijzers en waterflessen, genoeg om duizenden mannen van alles te voorzien. Het verlies ervan zou pijn doen.

Hij liet het kijkglas zakken om een zoemende groene vlieg voor zijn gezicht weg te slaan. Er verschenen bijna onmiddellijk twee andere. Het barstte in Tarabon van de vliegen. Kwamen ze hier altijd zo vroeg? Tegen de tijd dat hij weer thuiskwam in Arad Doman, zouden ze net uitkomen. Als hij daar weer kwam. Nee, geen slechte gedachten. Wannéér hij daar weer kwam. Tamsin zou anders ontstemd zijn, en het was maar zelden verstandig om haar te ontstemmen.

De meeste mannen daarbeneden waren ingehuurde arbeiders, geen soldaten, en slechts honderd of zo van hen waren Seanchanen. Maar er was de vorige dag rond het middaguur een groep van driehonderd Taraboners in gestreepte wapenrusting aangekomen, waardoor ze nu met twee keer zoveel man waren en Ituralde zijn plannen had moeten wijzigen. Een andere groep Taraboners, even groot, was het kamp bij zonsondergang binnengekomen, net op tijd om te eten en ergens een slaapplek te vinden. Kaarsen en lampolie waren luxe goederen voor soldaten. Er was ook zo'n betugelde vrouw, een da-

mane, in het kamp. Hij wilde dat hij kon wachten totdat zij vertrok. Ze brachten haar vast ergens anders naartoe; wat had het voor zin een damane te hebben in een bevoorradingskamp? Maar vandaag was de dag, en hij kon het zich niet veroorloven de Taraboners redenen te geven te denken dat hij aarzelde. Sommigen zouden elke reden aangrijpen om hun eigen weg te gaan. Hij wist dat ze hem niet veel langer zouden volgen, maar hij moest er zo veel mogelijk nog een paar dagen bij zich zien te houden.

Hij richtte zijn blik op het westen en liet het kijkglas voor wat het was.

‘Nu,’ fluisterde hij, en als op bevel galoppeerden er tweehonderd mannen met maliënsluiers over hun gezichten tussen de bomen vandaan. Ze stopten onmiddellijk, draaiend en zoekend naar een plek, met lansen met stalen punten in hun handen. Hun leider galoppeerde voor hen heen en weer en gebaarde druk, in een duidelijke poging wat orde in de chaos te scheppen.

Op deze afstand kon Ituralde zelfs met het kijkglas geen gezichten ontwaren, maar hij kon zich de woede op het gezicht van Tornay Lanasiet voorstellen terwijl hij zijn toneelstukje opvoerde. De forse Draakgezworene kon niet wachten om met de Seanchanen te vechten. Om het even welke Seanchanen. Het was moeilijk geweest hem ervan te weerhouden al op de dag dat ze de grens waren overgestoken toe te slaan. Gisteren was hij zichtbaar verheugd geweest om eindelijk de gehate strepen van zijn trouw aan de Seanchanen van zijn borstplaat te vegen. Het maakte niet uit; tot dusverre volgde hij zijn bevelen tot op de letter op.

Terwijl de wachtposten die het dichtst bij Lanasiet waren hun rijdieren wendden en koers zetten naar het dorp en het Seanchaanse kamp, richtte Ituralde zijn aandacht daarop en bracht zijn kijkglas weer omhoog. De schildwachten zouden merken dat hun waarschuwing overbodig was. Er was geen beweging meer te zien. Sommige mannen wezen naar de ruiters aan de andere kant van het dorp, terwijl de rest alleen maar leek te staren, zowel soldaten als arbeiders. Het laatste wat ze verwachtten was een inval. Invallen van de Aiel of niet, de Seanchanen beschouwden Tarabon als hun eigendom, en dat konden ze ook veilig doen. Na een snelle blik op het dorp zag hij dat de mensen op straat stonden te staren naar de vreemde ruiters. Zij hadden ook geen inval verwacht. Hij vond dat de Seanchanen gelijk hadden, al zou hij dat in de nabije toekomst nooit tegen een Taraboner zeggen.

Maar met goed geoefende mannen zou het verrassingseffect niet te

lang duren. In het kamp renden soldaten naar hun paarden, veel ervan nog ongezadeld, hoewel de verzorgers zo hard werkten als ze konden.

Een stuk of tachtig Seanchaanse voetsoldaten, boogschutters, stelden zich op in het gelid en renden door Serana. Bij dat bewijs dat er echt een dreiging was, grepen mensen de kleinere kinderen op en joegen de oudere kinderen hun hopelijk veilige huizen binnen. Binnen enkele ogenblikken waren de straten verlaten, op de rennende boogschutters in hun gelakte wapenrusting en vreemde helmen na.

Ituralde richtte het kijkglas op Lanaset en zag de man voor aan zijn rij galopperende ruiters. ‘Wachten,’ gromde hij. ‘Wachten.’

Weer leek het alsof de Taraboner zijn bevel hoorde, want hij stak een hand op om zijn mannen halt te laten houden. Ze waren nog iets meer dan een halve span van het dorp vandaan. Die heethoofdige stommeling had op een span afstand moeten blijven, langs de rand van de bomen, in ogenschijnlijke chaos en alsof hij eenvoudig te overweldigen zou zijn, maar de helft van die afstand zou genoeg moeten zijn. Hij onderdrukte de neiging om met de robijn in zijn linkeroor te spelen. De strijd was nu begonnen, en in de strijd moest je degenen die je volgden ervan overtuigen dat je het hoofd koel hield, volkomen onaangedaan was. Niet dat je de neiging had een vermeende bondgenoot neer te slaan. Het scheen dat emoties van een bevelvoerder overgingen op zijn mannen, en boze mannen deden domme dingen, zoals omkomen en een strijd verliezen.

Hij raakte het halvemaanvormige moedervlekje op zijn wang aan – een man moest er op zijn best uitzien op een dag als vandaag – en haalde langzaam en afgemeten adem tot hij er zeker van was dat hij vanbinnen net zo koel was als hij er uitzag. Toen richtte hij zijn aandacht op het kamp. De meeste Taraboners daar waren nu opgestegen, maar ze wachtten op een stuk of twintig Seanchanen, geleid door een grote vent met een enkele, dunne pluim op zijn vreemde helm. Hij kwam het dorp binnengalopperen en toen pas sloten ze zich bij hem aan, de laatkomers van gisteren achteraan.

Ituralde bestudeerde de figuur die voor aan de rij reed en bekeek hem via de steegjes tussen de huizen. Een enkele pluim betekende dat hij een luitenant of een onderluitenant was. Dat kon een baardloze jongeling zijn met zijn eerste leidinggevende positie, maar ook een doorgewinterde veteraan die je kop kon afhakken als je één foutje maakte. Vreemd genoeg galoppeerde de damane, herkenbaar aan het glanzende zilveren leidsel waarmee ze vastzat aan een vrouw op een ander paard, even snel als alle anderen. Iedereen had hem verteld dat

damane gevangenen waren, maar ze leek even gedreven als de andere vrouw, de sul'dam. Misschien...

Zijn adem stokte in zijn keel en de damane was vergeten. Er waren nog steeds mensen op straat, zeven of acht mannen en vrouwen, die in een groepje net voor de voortspoedende stoet uit liepen, die ze schijnbaar niet achter zich hoorden aankomen. Er was geen tijd voor de Seanchanen om te stoppen, en goede reden om dat niet eens te proberen met de vijand voor hen, maar het leek alsof de handen van die lange vent niet eens schokten aan de teugels terwijl hij en de anderen over de groep mensen heen reden. Een veteraan, dus. Ituralde mompelde een gebed voor de doden en liet zijn kijkglas zakken. Wat er nu gebeurde, kon hij beter zonder kijkglas zien.

Tweehonderd pas voorbij het dorp begon de officier zijn manschappen in het gelid te zetten, waar de boogschutters al waren blijven staan en wachtten met pijlen in de aanslag. Hij gebaarde instructies naar de Taraboners achter hem en draaide zich om, zodat hij door het kijkglas naar Lanasiet kon kijken. Het zonlicht glinsterde op de banden van de kijkbuis. De zon kwam op. De Taraboners begonnen zich soepel op te delen, de punten van hun lansen glinsterend en allemaal in dezelfde hoek, terwijl de gedisciplineerde mannen zich opstelden aan weerszijden van de boogschutters.

De officier boog voorover om te praten met de sul'dam. Als hij haar en de damane nu vrijliet, kon dit nog steeds op een ramp uitlopen. Dat kon natuurlijk ook wel als hij dat niet deed. De laatste Taraboners, degenen die gisteravond laat waren aangekomen, begonnen zich op te stellen in een rij, vijftig pas achter de anderen. Ze dreven hun lansen met de punt omlaag in de grond en trokken hun bogen van de kokers achter hun zadels. Lanasiet, die vervloekte kerel, galoppeerde met zijn mannen vooruit.

Ituralde wendde zijn hoofd en sprak luid, zodat de mannen achter hem het konden verstaan. 'Hou je klaar.' Zabelleer kraakte toen de mannen hun leidsels paktten. Toen mompelde hij nog een gebed voor de doden en fluisterde: 'Nu.'

Als één man richtten de driehonderd Taraboners in de lange rij hun bogen op en lieten hun pijlen gaan. Hij had geen kijkglas nodig om te zien dat de sul'dam, de damane en de officier plotseling werden doorzeefd met pijlen. Ze werden bijna uit hun zadel getild toen ze elk door twaalf pijlen tegelijk werden getroffen. Het was hem niet makkelijk gevallen dat bevel te geven, maar die vrouwen waren de gevaarlijkste mensen op dat veld. De rest van de pijlenregen schakelde het grootste deel van de boogschutters uit, en terwijl de man-

nen nog van hun paarden vielen, kwam de tweede pijlenregen aan, waarmee de laatste boogschutters uit het zadel werden gelicht.

De Taraboners, trouw aan de Seanchanen, waren verrast en deden een poging terug te vechten. Onder degenen die nog te paard waren, draaiden sommigen zich om en staken hun lansen voor zich uit om hun aanvallers te bestormen. Anderen, misschien door de waanzin die mannen in de strijd kon overvallen, lieten hun lansen vallen en probeerden hun bogen te pakken. Maar ze werden geraakt door een derde pijlenregen, die op deze afstand hun borstplaten doorboorde, en plotseling leken de overlevenden te beseffen dat ze overlevenden waren. De meesten van hun kameraden lagen stil op de grond of probeerden op te staan terwijl er twee of drie pijlen uit hun lichaam staken. Degenen die nog te paard zaten, waren nu in de minderheid. Enkele mannen wendden hun paarden en een ogenblik later vluchtten ze richting het zuiden, achtervolgd door een laatste regen van afgevuurde pijlen.

‘Blijf daar,’ mompelde Ituralde. ‘Blijf waar je bent.’

Een handjevol bereden boogschutters vuurde weer, maar de rest deed dat wijselijk niet. Ze konden er nog een paar meer doden voordat de vijand buiten bereik was, maar deze groep was verslagen en het zou niet meer lang duren voordat elke pijl belangrijk werd. Het beste was nog wel dat geen van de boogschutters de achtervolging inzette.

Datzelfde kon niet van Lanasiet worden gezegd. Met wapperende mantels galoppeerde hij en zijn tweehonderd man achter de vluchtende groep aan. Ituralde kon hen bijna horen joelen, als jagers die achter een vluchtende prooi aan zaten.

‘Ik denk dat we Lanasiet niet meer zullen zien, Heer,’ zei Jaalam terwijl hij zijn grijze paard naast Ituralde inhield. Ituralde haalde zijn schouders op.

‘Misschien, jonge vriend. Misschien wordt hij nog verstandig. Hoe dan ook, ik had nooit gedacht dat de Taraboners met ons mee terug zouden keren naar Arad Doman. Jij wel?’

‘Nee, Heer,’ antwoordde de langere man, ‘maar ik dacht dat zijn eer tijdens het eerste gevecht wel stand zou houden.’

Ituralde keek door het kijkglas naar Lanasiet, die nog steeds voort galoppeerde. De man was weg, en het was onwaarschijnlijk dat hij ooit nog verstandig zou worden. Een derde van zijn troep was verdwenen, zo zeker alsof die damane hen had vermoord. Hij had op een paar dagen meer gerekend. Hij zou zijn plannen weer moeten wijzigen, of misschien zijn volgende doel.

Hij zette Lanasiet uit zijn hoofd en richtte het kijkglas op de mensen die waren vertrappt, en gromde van verrassing. Er lagen geen vertrapte lijken. Ze moesten zijn weggehaald door vrienden en burenen, hoewel dat niet erg waarschijnlijk leek terwijl er een strijd gaande was aan de rand van het dorp, ongeveer even waarschijnlijk als wanneer ze zelf waren opgestaan en weggelopen.

‘Het is tijd om al die prachtige voorraden van de Seanchanen in brand te steken,’ zei hij. Hij schoof het kijkglas in de leren koker aan zijn zadel, zette zijn helm op en spoorde zijn paard aan de heuvel af, gevolgd door Jaalam en de anderen in rijen van twee. Sporen van karren en afgebrokkelde oevers wezen op een doorwaadbare plaats in de oostelijke stroom. ‘Jaalam, zeg een paar mannen dat ze de dorpingen waarschuwen. Wat ze willen redden, moeten ze weghalen. Zeg dat ze moeten beginnen met de huizen die het dichtst bij het kamp staan.’ Als het vuur één kant op kon gaan, kon het zich ook de andere kant op verspreiden, en dat zou ook wel gebeuren.

In feite had hij de belangrijkste brand al gesticht. Of op de sintels geblazen, althans. Als het Licht op hem scheen, als niemand was overmand door gretigheid of wanhoop over de houdgreep die de Seanchanen op Tarabon hadden, als niemand in een van de valkuilen was gevallen waarmee zelfs het beste plan om zeep kon worden geholpen, dan hadden in heel Tarabon meer dan twintigduizend man dit soort slagen toegebracht. Of dat zou nog gebeuren voor de dag om was. En morgen zouden ze het nog eens doen. Nu hoefde hij alleen nog maar zijn weg terug zien te vinden over meer dan vierhonderd span Tarabon, de Taraboonse Draakgezworenen kwijt zien te raken en zijn eigen mannen verzamelen, en dan de Vlake van Almoth weer oversteken. Als het Licht op hem scheen, zou die brand de Seanchanen genoeg schade berokkenen om te zorgen dat ze in blinde woede achter hem aan kwamen. Hij hoopte dat ze verblind zouden zijn van woede. Dan zouden ze recht in de val lopen die hij had opgesteld. Als ze niet volgden, dan had hij tenminste zijn thuisland bevrijd van de Taraboners, en de Domani Draakgezworenen zover gekregen dat ze vochten vóór de koning in plaats van tegen hem. En als ze de valkuil ontdekten...

Ituralde reed glimlachend de heuvel af. Als ze de valkuil ontdekten, dan had hij al een ander plan klaar, en nog een daarachter. Hij keek altijd vooruit en hield altijd rekening met alle mogelijkheden die hij zich kon voorstellen, behalve als de Herrezen Draak zelf ineens voor hem opdook. Hij dacht dat de plannen die hij had, voorlopig wel genoeg zouden zijn.

Hoogvrouwe Suroth Sabelle Meldarath lag wakker in haar bed en staaarde naar de zoldering. Er was geen maanlicht en de drie gebogen vensters die uitkeken op de paleistuin waren donker, maar haar ogen waren aan het duister gewend en ze kon de omtrekken zien van het ingewikkelde, geverfde pleisterwerk. De ochtend zou niet langer dan een uur of twee op zich laten wachten, maar ze had niet geslapen. Ze had de meeste nachten wakker gelegen sinds Tuon was verdwenen, en had alleen geslapen als de uitputting haar ogen had gesloten, ook al vocht ze nog zo hard om ze open te houden. De slaap bracht haar nachtmerries die ze liever wilde vergeten. Het was nooit echt koud in Ebo Dar, maar de nacht was vrij koel, genoeg om haar wakker te helpen houden terwijl ze onder niet meer dan een dun zijden laken lag. De vraag die haar dromen had bezoedeld was eenvoudig en wrang. Leefde Tuon nog, of was ze dood?

De ontsnapping van de damane van de Atha'an Miere en de moord op koningin Tylin wezen erop dat ze dood was. Drie gebeurtenissen van dergelijke omvang in één nacht, dat was geen toeval meer, en de eerste twee waren van zichzelf al afgrijselijk genoeg om te wijzen op het ergste voor Tuon. Iemand probeerde angst te zaaien onder de Rhyagelle, Zij die thuiskomen, misschien om de hele Terugkeer te verstoren. En hoe kon dat beter worden bereikt dan door Tuon te vermoorden? Erger nog, het moest een van hun eigen mensen geweest zijn. Omdat ze gesluierd aan land was gekomen, wist niemand hier wie Tuon was. Tylin was bijna zeker vermoord met de Ene Kracht, door een sul'dam en haar damane. Suroth had de mogelijkheid aangegrepen om te zeggen dat het de schuld was van de Aes Sedai. Uiteindelijk zou iemand echter vragen hoe een van die vrouwen onopgemerkt een paleis vol damane had kunnen binnenkomen in een stad vol damane. Er was minstens één sul'dam nodig geweest om de damane van het Zeevolk van haar teugel te ontdoen. En twee van haar eigen sul'dam waren op bijna datzelfde tijdstip verdwenen.

Hoe dan ook, twee dagen later was hun verdwijning bekend geworden, en niemand had hen gezien sinds die nacht dat Tuon verdween. Ze geloofde niet dat ze ermee te maken hadden, hoewel ze in de kennels geweest waren. Ze kon zich niet voorstellen dat Renana of Seta een damane zou bevrijden. Ze hadden reden genoeg om weg te glippen en ergens ver weg een betrekking te zoeken, bij iemand die niets wist van hun smerige geheimpje, iemand zoals die Egeanin Tamarath, die een paar damane had gestolen. Dat was vreemd, voor iemand die pas tot het Bloed was verheven. Vreemd, maar onbelangrijk; ze wist niet hoe het in verband stond met de rest.

Waarschijnlijk waren de spanning en complexiteiten van de adel de eenvoudige zeevrouw te veel geworden. Nou, ze zou uiteindelijk worden gevonden en in hechtenis worden genomen.

Belangrijk, en mogelijk dodelijk, was dat Renna en Seta weg waren, en niemand kon precies zeggen wanneer ze vertrokken waren. Als de verkeerde persoon beseftte dat ze wel heel dicht bij dat kritieke tijdstip waren vertrokken en de verkeerde berekening maakte... Ze drukte haar handen tegen haar ogen en ademde zachtjes uit, bijna als een kreun.

Zelfs al zou ze niet worden verdacht van de moord op Tuon, als ze al dood was, dan zou ze toch haar verontschuldigen moeten aanbieden aan de keizerin, moge ze eeuwig leven. Voor de dood van de erkende erfgename van de Kristallen Troon zou haar verontschuldiging uitgebreid moeten zijn, en even pijnlijk als vernederend. Misschien eindigde het wel met haar terechtstelling, of nog veel erger, werd ze naar het blok gestuurd als eigendom. Niet dat het uiteindelijk zover zou komen, maar in haar nachtmerries gebeurde het vaak wel. Ze schoof haar hand onder het kussen en raakte de dolk aan die daar lag. Het lemmet was een klein stukje langer dan haar hand, maar meer dan scherp genoeg om haar aderen mee open te halen, bij voorkeur in een warm bad. Als de tijd kwam voor verontschuldigen, zou ze niet lang genoeg leven om Seandar te bereiken. De schande over haar naam werd misschien een beetje minder als mensen dachten dat de daad zelf een verontschuldiging was. Ze zou een brief achterlaten waarin ze het op die manier uitlegde. Dat kon helpen.

Er was echter een kans dat Tuon nog leefde, en Suroth hield zich daar krampachtig aan vast. Haar moord en het vervolgens weghalen van haar lijk waren misschien uitgevoerd in opdracht vanuit Seanchan, door een van haar nog levende zusters die de troon wilde hebben, maar Tuon had meer dan eens haar eigen verdwijning op touw gezet.

Wat vóór die mogelijkheid sprak, was dat Tuons der'sul'dam al haar sul'dam en damane negen dagen geleden mee het land in had genomen om te oefenen, en ze waren nog niet terug. Het oefenen van damane hoefde geen negen dagen te duren. En toevallig vandaag – nee, gisteren, of bijna gisteren – had Suroth ontdekt dat de kapitein van Tuons lijfwacht ook negen dagen geleden de stad had verlaten. Hij had een aanzienlijke groep van zijn mannen meegenomen, en was nog niet teruggekeerd. Dat kon geen toeval meer zijn, dat was bijna bewijs. Het was in elk geval genoeg om haar hoop te geven.

Maar elk van Tuons vorige verdwijningen had deel uitgemaakt van haar poging om de goedkeuring van de keizerin, moge ze eeuwig leven, te krijgen en tot erfgename benoemd te worden. Elke keer was een concurrent onder haar zusters gedwongen of moedig genoeg geweest om daden te plegen die haar zouden beschamen als Tuon weer opdook. Maar wat had ze hier en nu aan dergelijke strategieën?

Suroth kon peinzen zoveel ze wilde, maar kon buiten Seanchan geen waardig doel vinden. Ze had de mogelijkheid overwogen dat ze zelf het doelwit was, maar slechts korte tijd en alleen omdat ze niemand anders kon bedenken. Tuon had haar met een paar woorden van haar positie in de Terugkeer kunnen ontdoen. Ze hoefde alleen maar de sluier af te doen; hier sprak de Dochter van de Negen Manen, die de leiding had over de Terugkeer, met de stem van het keizerrijk. De geringste verdenking dat Suroth Atha'an Shadar was, wat degenen aan deze kant van de Arythische Oceaan een Duistervriend noemden, zou misschien genoeg zijn geweest voor Tuon om haar over te dragen aan de Zoekers voor ondervraging. Nee, Tuon richtte zich op iemand anders, of iets anders. Als ze nog leefde. Maar dat moest wel. Suroth wilde niet sterven. Ze streefde over de dolk.

Wie of wat anders maakte niet uit, behalve als aanwijzing over waar Tuon kon zijn, en dat was héél belangrijk. Ongelooflijk belangrijk. Nu al, ondanks de mededeling over een lange inspectiereis, werd er onder het Bloed gefluisterd dat Tuon dood was. Hoe langer ze wegbleef, hoe meer dat gefluister zou toenemen, en daarmee de druk op Suroth om terug te gaan naar Seandar en die verontschuldigen aan te bieden. Ze kon zich maar beperkte tijd verzetten voordat ze zozeer sei'mosiev zou worden dat alleen haar eigen bedienden en eigendommen haar nog zouden toebehoren. Haar ogen zouden in het stof worden vertrappt. Het lage en het Hoge Bloed, en misschien zelfs burgers, zouden weigeren met haar te praten. En snel daarna zou ze zich op een schip bevinden, wat ze daar zelf ook van vond.

Tuon zou ongetwijfeld ontstemd zijn als ze werd gevonden, maar het leek onwaarschijnlijk dat haar ontstemdheid zich zo ver zou uitstrekken dat Suroth onteerd werd en gedwongen was haar polsen door te snijden; dus Tuon moest worden gevonden. Elke Zoeker in Altara was naar haar op zoek – degenen die Suroth kende, althans. Tuons eigen Zoekers kende ze niet, maar die waren ongetwijfeld twee keer zo hard op zoek als de andere. Behalve als Tuon hen in vertrouwen had genomen. Maar na zeventien dagen wisten ze nog niets meer dan dat belachelijke verhaal over Tuon die juwelen had afgeperst van goudsmiden, en dat wisten zelfs de gewone soldaten. Misschien...